

Kort om doktorerna Lindell och Glas

Jag har jobbat som läkare snart 4 decennier, varav halva tiden i Haninge, bla på Jordbro Vårdcentral. Parallellt därmed många års teater som amatör och 1 år som proffs. Jag har ingen teaterhögskola, men fick under proffsåret (i sen länge avsomnade Vargteatern) utbildning i röst, fysik etc. Inom Umeå Studentteater (numer Grott-teatern), under Kay Pollaks ledning, skrev jag (plakat)pjäser, regisserade, skådespelade, komponerade och scenograferade. Sen 1993 i perioder aktiv inom Rojteatern i Haninge, där jag haft några stora roller (bla Scrooge i en Julsaga). Påbörjade 1974 Dramatiska Institutets utbildning till radioproducent men hoppade av för att fullfölja läkarbanan (vilket jag aldrig ångrat!). Det finns både likheter och skillnader mellan oss två doktorer:

Tyko Gabriel Glas: ”Jag var ett stort ljus i skolan, alltid yngst i klassen, student vid 15, medicine licentiat vid 23. Men där stannade jag: inga ytterligare specialiststudier, ingen doktorsdisputation...”

Björn Odd Lindell: Även jag var en studiebegåvning och alltid yngst i klassen, blev student vid 17, medicine licentiat vid 23, men disputerade så småningom och är nu forskare ½ dag/vecka utöver heltid som företagsläkare.

Mer än 99% av min text är ordagrant från originalet, utgivet 1905, inklusive de bevingade orden:

”Man vill bli älskad. I brist därpå beundrad. I brist därpå avskydd och föraktad. Man vill inge människor någon sorts känsla. Själen ryser för tomrummet och vill kontakt till vad pris som helst.”

Dock skiljer sig min version en hel del från Allan Edwalls från 1986, som fö är den som Krister Henriksson använder. Jag har behållit dagboksformen, vilket stärker karaktären av kriminaldrama. För att renodla ensamheten och tragiken hos Tyko Gabriel har jag strukit flera bipersoner (journalisten Merkel, kvinnan som sänder rosenbuketten etc) och ökat hans ålder från bokens 33:

”Jag känner det i denna stund som om ingen i världen vore ensam mer än jag. Jag, medicine licentiaten Tyko Gabriel Glas som stundom hjälper andra, men aldrig har kunnat hjälpa mig själv och som vid fyllda 48 år aldrig har varit när en kvinna.”

För att minska diaboliseringen hos Edwall, än tydligare i Henrikssons utspel, har jag tagit med flera nycklar till Tyko Gabriels dysfunktionalitet: faderns systematiska misshandel under uppväxten, drunksningsdöden hos hans ungdoms älskade, det nattliga sjukbesöket hos en "idiot" etc. För att betona den etiska dimensionen finns mer med av arbetet som husläkare vid förra sekelskiftets Stockholm:

”Jag väcktes av telefonen mitt i natten... ett barn hade plötsligt insjuknat svårt, troligen strypsjukan... Omsvärmad av druckna nattsvirare och skökor som ryckte mig i rocken skyndade jag genom gatorna. Det var fyra trappor upp i ett hus vid en sidogata...”

Jag har liksom Edwall moderniserat språket (var istället för voro etc) men har behållit vissa äldre ordval för tyngdens skull, tex apropå den unge studentens sexualskräck:

”Jag ville icke smutsa min vita mössa! Inte ens gossårens svåra synd stiftade jag någonsin bekantskap med, visste knappt ens vilken den var.”

Mer av Söderbergs svarta humor är med. Som när doktor Glas bemöter pastor Gregorius' ovilja till delat sovrum med sin unga hustru:

”Ja, jag vet vad pastorn vill säga: att ni är en gammal man och dessutom präst. Men jag tror inte den ständiga, nattliga närvaron till en ung kvinna har något annat inflytande på en präst än på andra män. Jag har ju legat i Uppsala, kände rätt många teologer där och hade just inte intrycket att det teologiska studiet mer än något annat var ägnat att brandförsäkra unga kroppar mot den sortens eldsvåda!”

Regin är min egen med hjälp av goda vänner, fa Ingemar Sjödin med många år vid Stockholms Stads-teater och Radioteatern. Jag har sedan 2010 framfört pjäsen ett 10tal gånger och nu blir det gästspel på RoJ.

Väl mött!!!

Stockholm 10/8 i nådens (?) år 2012

Odd Lindell

odd.lindell@ki.se